

Grundläggande granskning av utbildningsnämnden 2022

Vilhelmina kommun

Building a better
working world

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1.	Inledning	3
1.1.	Bakgrund	3
1.2.	Syfte och revisionsfrågor	3
1.3.	Avgränsning	3
1.4.	Revisionskriterier	3
1.5.	Genomförande	4
2.	Granskningsresultat	5
2.1.	Iakttagelser	5
2.2.	Övriga iakttagelser:	6
3.	Sammanfattande bedömning	7

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bl. a. i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt god revisionsred (2022) ska den grundläggande granskningen vara inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred, samt risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2022.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge underlag till revisorernas ansvarsprövning av utbildningsnämnden. Utifrån det har följande revisionsfrågor besvarats i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av sin verksamhet?
- ▶ Har styrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av sin verksamhet?

Ekonomiskt tillfredställande

- ▶ Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomi?
- ▶ Har styrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av sin ekonomi?

Intern kontroll

- ▶ Har styrelsen säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser kommunstyrelsen och är främst avgränsad till år 2022. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av kommunallagen och god revisionsred 2022 samt kommuninterna styrdokument beskrivna nedan.

1.4.1. Reglemente för utbildningsnämnden

Reglementet (2018) anger att nämndens ansvarsområden och uppdrag regleras av 2 kap. 2 § skollagen som anger att nämnden är huvudman för skolväsendet i kommunen. Nämnden ska verka för uppdragsutbildning och yrkeshögskola, och via samarbeten erbjuda program och kurser. Utbildningsnämnden har även ansvar för fritidshem enligt skollagen 1 kap. 5 § och för pedagogisk omsorg enligt 25 kap. 2 § skollagen.

1.4.2. Kommunspecifik styrmodell

I årsplan med budget 2022 samt plan 2023–2025 återfinns fullmäktiges vision och styrmodell. Kommunfullmäktige har följande vision:

“Vilhelmina ska utvecklas och vara en kommun med både livskraft och framtidstro”

För att uppnå visionen beskriver fullmäktiges styrmodell vissa perspektiv med riktlinjer för hur visionen ska uppnås:

- Tillgänglighet Riktlinjer: gott värdskap, hög tillgänglighet och professionalism är värden som ska genomsyra all verksamhet. Transparens/insyn, öppenhet, delaktighet, för alla, snabbt och enkelt, tillgång till utbildning, snabb etablering av nyanlända, minska utanförskap.
- Trygghet: Riktlinjer: Välfärd, socialt skyddsnät, myndighetsutövning, fysisk miljö, säkerhet, krisberedskap
- Effektivitet: Riktlinjer: utifrån invånarnas/kundernas, forskning, beprövad vetenskap och kunskapsbaserade perspektiv utveckla kvaliteten på (välfärds)tjänsterna, digitalisera det som går att digitalisera.
- Samhällsutveckling: Riktlinjer: Bibehålla och utveckla ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle

Styrmodellen innehåller inte några specifika instruktioner om hur fullmäktiges perspektiv och riktlinjer ska beaktas av kommunstyrelse och nämnd.

1.4.3. Reglemente för intern kontroll

Enligt kommunfullmäktiges fastställda reglemente för intern kontroll (2012) har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret att se till att det finns en fungerande intern kontroll i kommunen. I enlighet med reglementet ska kommunstyrelsen årligen säkerställa att det bedrivs en god internkontroll i nämnderna. Nämnder ska i sin tur rapportera till kommunstyrelsen sitt arbete med internkontrollplanen. I reglementet framgår att nämnder/styrelsen ska regelbundet genomföra en riskanalys och riskbedömning för sin verksamhet och upprätta en internkontrollplan senast i januari månad.

1.5. Genomförande

Granskningen har genomförts genom löpande insamling av fakta och iakttagelser (till exempel via styrelsens protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut).

2. Granskningsresultat

2.1. Iakttagelser

I nedanstående tabell sammanställs våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Styrning och uppföljning av verksamhet		
Beslutat om verksamhetsmål utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål	✓	2021-05-19 §64. Nämnden har beslutat om verksamhetsmål utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål.
Beslutat om indikatorer för att mäta måluppfyllelsen	✓	2021-05-19 §64. Nämnden har fastställt indikatorer (effektkedjor) för att mäta måluppfyllelsen.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en delårsrapport	—	2022-09-21 §64. Nämnden följer upp verksamhet men inte måluppfyllelse.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en årsrapport	✓	2023-03-20 §26.
När måluppfyllelse avseende verksamhet	✓	2023-03-20 §26. Nämnden redogör för att alla målen har uppnåtts.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende verksamhet	ET	Årsredovisningen visar god måluppfyllelse för de verksamhetsmässiga målen.
Styrning och uppföljning av ekonomi		
Upprättat en budget för innevarande år inom tilldelad ram	✓	2021-05-19 §64
Följt upp ekonomin i en delårsrapport	✓	2022-09-21 §64. Uppföljningen visar en prognos om underskott på ca 9 mkr för 2022.
Följt upp ekonomin i en årsrapport	✓	2023-03-20 §26. Årsrapporten visar ett underskott på -1,4 mnkr mot budget. Resultatet är inklusive kostnader för en nystartad gymnasieskola.
När måluppfyllelse avseende ekonomi	—	2023-03-20 §26. Avvikelsen blev mindre än delårsprognosen. Avvikelsen är förhållandevis liten i förhållande till nämndens totala nettokostnadsbudget på 200,7 mkr.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	✗	2023-03-20 §26. Av delårsrapporten framgår inte åtgärder för det prognostiserade

		underskottet. Detsamma gäller för utfallet vid årets slut.
Intern kontroll		
Värderat identifierade risker	✓	2022-05-18 §47. Nämnden har värderat identifierade risker i flera internkontroll-planer för grundskolan, förskolan, gymnasiet, lärcentrum, samt för den politiska verksamheten och kansliet.
Beslutat om internkontrollplan	—	2022-05-18 §47. Fastställandet av internkontrollplanen har skett under andra tertialet 2022.
Internkontrollplanen tydliggör - vilka risker som ska kontrolleras - kontrollmetod - vem som är ansvarig för kontroll	✓	2022-05-18 §47. I internkontrollplanerna framgår kontrollmoment för identifierade risker.
Följt upp internkontrollplanen	✓	2022-09-21 §75 (delrapport). 2023-03-20 §20 (helårsrapport).
Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	ET	Utifrån uppföljningen har inga brister identifierats.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.2. Övriga iakttagelser:

Kommunfullmäktige beslutade under 2020 att en ny nämndsorganisation skulle träda i funktion när den nya mandatperioden skulle börja. I oktober 2022 kom beslutet från kommunfullmäktige att utbildningsnämndens ansvar skulle flyttas till ett utskott som bildas under kommunstyrelsen.

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att utbildningsnämnden har säkerställt en tillräcklig styrning av verksamhet. Vi bedömer dock uppföljningen av verksamheten som delvis tillräcklig. Vi bedömer att nämnden delvis har säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin. Uppföljning av ekonomin bedömer vi som tillräcklig. Vidare bedömer vi att nämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
<i>Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?</i>	Ja	Nämnden har beslutat om mål och indikatorer i form av effektkedjor enligt kommunfullmäktiges riktlinjer. Av årsrapporten framgår att nämnden bedöms uppnå sina mål.
<i>Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?</i>	Delvis	Nämnden har löpande vid sammanträden följt upp ärenden som rör nämndens verksamhet. Vad gäller måluppfyllelse följs denna upp i en årsrapport, men däremot inte i delårsrapporten.
<i>Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?</i>	Delvis	Nämnden har beslutat om en budget för sin verksamhet inom tilldelad budget. Nämnden visar att prognosen för helåret blev mindre än prognostiserat vid delårsrapporten men vidtar inga åtgärder vid sitt sammanträde.
<i>Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?</i>	Ja	Nämnden har följt upp ekonomin i en delårsrapport och helårsrapport.
<i>Har nämnden säkerställt en tillräcklig intern kontroll?</i>	Ja	Nämnden har fastställt en samlad intern kontrollplan för sina verksamheter, vilka följs upp i en delrapport och i en helårsredovisning.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi utbildningsnämnden att:

- ▶ Säkerställa en tydlig uppföljning av mål i delårsrapport
- ▶ Säkerställa att åtgärder vidtas när prognoser visar att uppsatta mål riskerar att inte uppnås

Vilhelmina maj 2023

Karla Escobar
Projektmedarbetare, EY

Christer Marklund
Certifierad kommunal yrkesrevisor och
uppdagsledare, EY